

WOJEWODA LUBUSKI
ul. Jagiellończyka 8
66-400 Gorzów Wlkp.

Gorzów Wlkp., 11 grudnia 2024 r.

Nasz znak: PS-III.862.18.2024.BMal
Sprawę prowadzi: Beata Malarek
Telefon: 95 7851464
e-mail: beata.malarek@lubuskie.uw.gov.pl

Pani
Izabela Jankowska
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy
w Gorzowie Wlkp.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2024r., poz. 475 z późn. zm.) zespół kontrolny właściwego do spraw pracy wydziału urzędu wojewódzkiego w składzie:

1. Beata Malarek – Starszy Inspektor Wojewódzki w Oddziale Rynku Pracy Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. (przewodniczący zespołu) posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego do przeprowadzenia kontroli nr 281-1/2024 z dnia 20.09.2024r.
2. Andżelika Humienna – Starszy Inspektor Wojewódzki w Oddziale Rynku Pracy Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego do przeprowadzenia kontroli nr 281-2/2024 z dnia 20.09.2024r.

przeprowadził w okresie od 17.10.2024r. do 29.10.2024r kontrolę problemową w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gorzowie Wlkp. w zakresie prawidłowości przyznawania dodatków aktywizacyjnych. Kontrola obejmowała okres od dnia 01.01.2023r. do dnia 31.12.2023r. i została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym przez Wojewodę Lubuskiego Rocznym Planem Kontroli na rok 2024.

Kontrola została przeprowadzona w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022r., poz. 690 z późn.zm.), (Dz. U. z 2023r., poz. 735 z późn.zm.).
2. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022r., poz. 2000 z późn.zm.), (Dz. U. z 2023r., poz. 775 z późn. zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 sierpnia 2009r. w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego (Dz.U. z 2014r., poz. 1189).

Opis ustalonego stanu faktycznego w obszarze organizacyjnym.

Powiatowy Urząd Pracy w Gorzowie Wlkp. jest jednostką organizacyjną powiatu, wchodzącą w skład powiatowej administracji zespolonej powiatu. Siedziba urzędu znajduje się przy ul. Walczaka 110 w Gorzów Wlkp. Powiatowy Urząd Pracy w Gorzowie Wlkp. posiada Filię w Kostrzynie przy ul. Granicznej 1 oraz w Witnicy przy ul. Kosynierów Mirosławskich 1. Terenem działania PUP są: miasto Gorzów Wlkp., gmina Bogdaniec, gmina Deszczno, gmina Kłodawa, gmina Lubiszyn, gmina Santok, miasto i gmina Witnica, miasto Kostrzyn nad Odrą. Terenem działania Filii w Witnicy

jest miasto i gmina Witnica, natomiast Filii w Kostrzynie nad Odrą jest miasto Kostrzyn nad Odrą. Kierownictwo nad kontrolowaną jednostką sprawują:

1. Pani Izabela Jankowska – powołana na stanowisko Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Gorzowie Wlkp. z dniem 1 sierpnia 2012r.

2. Pan Roman Rutkowski – powołany na stanowisko Zastępcy Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Gorzowie Wlkp. z dniem 18 marca 2010r.

Powiatowy Urząd Pracy w Gorzowie Wlkp. działa na podstawie Statutu Powiatowego Urzędu Pracy w Gorzowie Wlkp. nadanego Uchwałą Nr 52/X/2015 Rady Powiatu Gorzowskiego z dnia 30 września 2015r. W okresie objętym kontrolą w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gorzowie Wlkp. obowiązywał Regulamin Organizacyjny wprowadzony Uchwałą Nr 341/2022 Zarządu Powiatu Gorzowskiego z dnia 12 października 2022r. Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2023r. wynosiła dla powiatu gorzowskiego 3,3 %, natomiast dla miasta Gorzów Wlkp. 2,2 %. Z informacji dostępnych na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze wynika, że liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gorzowie Wlkp. na koniec grudnia 2023r. w powiecie grodzkim wynosiła 1175 w tym z prawem do zasiłku 234 osób oraz w powiecie ziemskim 805 bezrobotnych zarejestrowanych w tym z prawem do zasiłku 164. Ponadto z informacji przekazanych przez PUP w Gorzowie Wlkp. wynika, że w 2023r. wpłynęło 415 wniosków o przyznanie dodatku aktywizacyjnego, wydanych zostało 387 decyzji przyznających prawo do dodatku aktywizacyjnego, 28 decyzji odmawiających przyznanie prawa do dodatku oraz 2 decyzje w zakresie żądania zwrotu nienależnie pobranych dodatków aktywizacyjnych.

Ustalono, iż na dzień kontroli, tj. 17.10.2024r. stan zatrudnienia w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gorzowie Wlkp. wynosił 71 etatów, z czego 2 pracowników realizuje zadania z zakresu objętego kontrolą.

Jednocześnie stwierdza się, że Powiatowy Urząd Pracy w Gorzowie Wlkp. nie podlegał w okresach wcześniejszych kontroli Wojewody Lubuskiego z zakresu prawidłowości przyznawania dodatku aktywizacyjnego.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Kontrolą objęto realizację przez Powiatowy Urząd Pracy w Gorzowie Wlkp. postępowań administracyjnych w zakresie prawidłowości przyznawania dodatków aktywizacyjnych w okresie od dnia 01.01.2023r. do dnia 31.12.2023r.

Postępowania administracyjne realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Gorzowie Wlkp. w przedmiocie prawidłowości przyznawania dodatku aktywizacyjnego przedstawia poniższa tabela:

Wskaźnik (dane za okres od 01.01.2023r. do 31.12.2023r.)	Wartość wskaźnika
Liczba wydanych decyzji administracyjnych w zakresie utraty statusu osoby bezrobotnej oraz prawa do zasiłku z powodu podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.	558
Liczba złożonych wniosków o przyznanie dodatku	415

aktywizacyjnego.	
Liczba wydanych decyzji administracyjnych w zakresie nabycia prawa do dodatku aktywizacyjnego.	387
Liczba wydanych decyzji administracyjnych w zakresie utraty prawa do dodatku aktywizacyjnego	31
Liczba wydanych decyzji administracyjnych w zakresie odmowy przyznania prawa do dodatku aktywizacyjnego.	28
Liczba wydanych decyzji administracyjnych w zakresie żądania zwrotu nienależnie pobranych dodatków aktywizacyjnych.	2
Kwota środków wydatkowanych na dodatki aktywizacyjne.	542 563,40 zł

Zespół kontrolny poddał analizie co dziesiątą teczkę osób bezrobotnych, którzy złożyli wniosek o przyznanie dodatku zaczynając od numeru pierwszego w każdym miesiącu, zgodnie z przekazaniem przez PUP rejestrem przyznanych dodatków aktywizacyjnych, tj. łącznie 48 spraw. Dodatkowo skontrolowane zostały wszystkie wnioski rozpatrzone negatywnie, tj. 28 oraz zwroty nienależnie pobranych dodatków aktywizacyjnych, tj. 2.

Ocena realizacji zadań w przedmiocie prawidłowości przyznawania dodatków aktywizacyjnych.

W trakcie kontroli zbadano przestrzeganie trybu i zasad przyznawania dodatku aktywizacyjnego określonych w art. 48 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zgodnie z którym bezrobotnemu posiadającemu prawo do zasiłku przysługuje dodatek aktywizacyjny, jeżeli:

- 1) w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy podjął zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie i otrzymuje wynagrodzenie niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- 2) z własnej inicjatywy podjął zatrudnienie lub inną pracę zarobkową.

W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, dodatek aktywizacyjny przysługuje w wysokości stanowiącej różnicę między minimalnym wynagrodzeniem za pracę a otrzymywanym wynagrodzeniem, nie większej jednak niż 50% zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1, przez okres, w jakim przysługiwałby bezrobotnemu zasiłek. Natomiast w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, dodatek aktywizacyjny przysługuje w wysokości do 50% zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1, przez połowę okresu, w jakim przysługiwałby bezrobotnemu zasiłek.

Dodatek aktywizacyjny nie przysługuje w przypadku:

- 1) skierowania bezrobotnego przez powiatowy urząd pracy do prac interwencyjnych, robót publicznych lub na stanowisko pracy, którego koszty wyposażenia lub doposażenia zostały zrefundowane zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 1;
- 2) podjęcia przez bezrobotnego z własnej inicjatywy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej u pracodawcy, u którego był zatrudniony lub dla którego

wykonywał inną pracę zarobkową bezpośrednio przed zarejestrowaniem jako bezrobotny;

- 3) podjęcia przez bezrobotnego z własnej inicjatywy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej za granicą Rzeczypospolitej Polskiej u pracodawcy zagranicznego;
- 4) przebywania na urlopie bezpłatnym.

W przedłożonych aktach kontrolnych nie wystąpiły przypadki ubiegania się o przyznanie dodatku aktywizacyjnego osób, które w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy podjęły zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie i otrzymują wynagrodzenie niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Zgodnie z § 4 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 sierpnia 2009r. w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego starosta przyznaje dodatek aktywizacyjny po udokumentowaniu podjęcia zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej oraz wysokości osiąganego wynagrodzenia, od dnia złożenia wniosku do:

- 1) ostatniego dnia przysługiwania zasiłku dla bezrobotnych, przypadającego w okresie zatrudnienia, w przypadku, o którym mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy;
- 2) ostatniego dnia połowy okresu przysługiwania zasiłku dla bezrobotnych, przypadającego w okresie zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej, w przypadku, o którym mowa w art. 48 ust. 1 pkt 2 ustawy.

W trakcie kontroli badaniu poddana została dokumentacja osób, które złożyły wnioski o przyznanie dodatku aktywizacyjnego. Kontrola wykazała, że wnioski o przyznanie dodatku aktywizacyjnego zostały rozpatrzone terminowo. Ustalono, iż wszystkie skontrolowane decyzje zostały podpisane przez upoważnione do tego osoby.

W wyniku kontroli ustalono, iż Powiatowy Urząd Pracy w Gorzowie Wlkp. w celu wypłaty dodatku aktywizacyjnego wymagał dostarczania za każdy miesiąc kalendarzowy oświadczeń potwierdzających zatrudnienie. W decyzjach o przyznaniu dodatku aktywizacyjnego osoby były informowane, że podstawą wypłaty dodatku jest comiesięczne składanie oświadczeń o kontynuowaniu zatrudnienia. Stosowana przez PUP w Gorzowie Wlkp. praktyka pobierania comiesięcznych oświadczeń potwierdzających zatrudnienie jest niezgodna z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. Zgodnie bowiem z § 4 pkt 2 rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego starosta przyznaje dodatek aktywizacyjny po udokumentowaniu podjęcia zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej oraz wysokości osiąganego wynagrodzenia. Obowiązek ten zgodnie z przytoczonym przepisem dotyczy wyłącznie momentu przyznania dodatku aktywizacyjnego. W związku z tym pobieranie przez urząd co miesiąc oświadczeń potwierdzających zatrudnienie celem wypłaty świadczenia jest praktyką zbyt daleko idącą. Podkreślenia wymaga, że art. 220 Kpa ogranicza możliwości organu do żądania od klientów przedstawiania

oświadczeń. Zgodnie z § 1 w/w artykułu organ administracji publicznej nie może żądać zaświadczenia ani oświadczenia na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, jeżeli znane są one organowi z urzędu lub możliwe są do ustalenia przez organ na podstawie rejestrów publicznych posiadanych przez inne podmioty publiczne, do których organ ma dostęp w drodze elektronicznej. Należy mieć zatem na uwadze, że osoba składając wniosek o przyznanie dodatku aktywizacyjnego załącza do niego dokument potwierdzający podjęcie zatrudnienia. Ponadto urząd ma możliwość samodzielnie ustalić stan faktyczny, został bowiem wyposażony w odpowiednie narzędzia, tj. platforma ZUS. W związku z tym wymaganie od osoby, która udokumentowała okres zatrudnienia obejmujący cały okres przysługiwania dodatku aktywizacyjnego składania dodatkowo co miesiąc oświadczeń o zatrudnieniu jest bezzasadne. Osoba która nabyła prawo do dodatku aktywizacyjnego powinna zostać zobowiązana do poinformowania powiatowego urzędu pracy o ustaniu zatrudnienia. Natomiast dodatek aktywizacyjny wypłacony za okres po ustaniu zatrudnienia stanowić będzie nienależnie pobrane świadczenie w świetle art. 76 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i będzie podlegać zwrotowi. W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że konsekwencją stawianego przez urząd pracy wymogu przedkładania co miesiąc oświadczeń potwierdzających ciągłość zatrudnienia jest wypłacanie dodatku aktywizacyjnego po terminie lub całkowity brak wypłaty dodatku za miesiąc, za który nie przedłożono oświadczenia. Terminy płatności dodatku aktywizacyjnego określone zostały w rozporządzeniu w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego. Zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia dodatek wypłaca się z dołu, za okresy miesięczne, w terminach ustalonych przez powiatowy urząd pracy, nie później niż w ciągu 14 dni od dnia upływu okresu, za który świadczenie jest wypłacane. Ustalono, że w 40 przypadkach dodatek aktywizacyjny został wypłacony po terminie, natomiast w 9 przypadkach urząd w ogóle nie wypłacił dodatku aktywizacyjnego pomimo, iż w dniu złożenia wniosku osoby te załączyły dokumenty potwierdzające zatrudnienie. Dodatkowo ustalono, iż w 3 przypadkach z raportu ZUS-U1 wynika, że osoby były zatrudnione w okresie przysługiwania dodatku aktywizacyjnego, a pomimo to dodatek ten nie został wypłacony. Jednocześnie z kontrolowanych akt wynika, że dwie osoby złożyły 2 wnioski o przyznanie i wypłatę dodatku aktywizacyjnego, gdzie na podstawie pierwszego wniosku przyznano dodatek aktywizacyjny, a drugi wniosek pozostawiono w aktach bez odpowiedzi. W niniejszym przypadku Starosta Gorzowski powinien po złożeniu przez osobę kolejnego wniosku umorzyć postępowania administracyjne, gdyż sprawa została rozstrzygnięta i stała się bezprzedmiotowa. Dodatek aktywizacyjny przysługuje do ostatniego dnia połowy okresu przysługiwania zasiłku dla bezrobotnych, przypadającego w okresie zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej. Oznacza to, że w przypadku kontynuacji zatrudnienia lub zmiany pracodawcy, bądź zmian w wyliczeniach podatkowych należy jedynie poinformować urząd pracy, bez konieczności składania nowego wniosku. Dodatkowo skontrolowanych zostało 28 wniosków rozpatrzonych negatywnie oraz 2 zwroty nienależnie pobranych dodatków aktywizacyjnych. Z przedłożonych

w trakcie kontroli dokumentów wynikało, że powodem odmowy przyznania dodatków aktywizacyjnych było m.in. podjęcie zatrudnienia u tego samego pracodawcy, u którego było zatrudnienie bezpośrednio przed zarejestrowaniem, brak posiadania prawa do zasiłku, zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych, zatrudnienie u zagranicznego pracodawcy, podjęcie własnej działalności gospodarczej, podjęcie zatrudnienia z inicjatywy urzędu pracy. Odmowa przyznania dodatków aktywizacyjnych została dokonana zgodnie z przepisami prawa. Ponadto nie stwierdzono uchybień w zakresie żądania zwrotu nienależnie pobranych dodatków aktywizacyjnych.

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości:

W kontrolowanej dokumentacji zespół kontrolny stwierdził następujące nieprawidłowości:

1. Żądanie od osób, które udokumentowały okres zatrudnienia podczas ubiegania się o dodatek aktywizacyjny przedkładania co miesiąc oświadczeń potwierdzających zatrudnienie celem wypłaty świadczenia.
2. Wypłacanie dodatku aktywizacyjnego po ustawowym terminie lub całkowity brak wypłaty świadczenia.
3. Brak umorzenia postępowania administracyjnego w przypadku złożenia kolejnego wniosku dotyczącego przyznanego wcześniej dodatku aktywizacyjnego.

Stwierdzone nieprawidłowości miały charakter merytoryczny i naruszały procedury postępowania administracyjnego. Wobec powyższego działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Gorzowie Wlkp. w zakresie objętym niniejszą kontrolą ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.

W dniu 29.11.2024r. do Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. wpłynęło pismo będące odpowiedzią na projekt wystąpienia pokontrolnego Wojewody Lubuskiego z dnia 25.11.2024r. Po analizie treści przedmiotowego pisma Wojewoda Lubuski nie uwzględnił wniesionych zastrzeżeń i podtrzymał swoje stanowisko odnośnie nieprawidłowości wskazanych w projekcie wystąpienia pokontrolnego. Wobec powyższego przekazuję następujące zalecenia w zakresie kontrolowanej działalności.

Zalecenia, pouczenia, uwagi i wnioski:

1. Odstąpienie od wymogu przedkładania co miesiąc zaświadczeń potwierdzających zatrudnienie celem wypłaty świadczenia od osób, które udokumentowały okres zatrudnienia obejmujący cały okres przysługującego dodatku aktywizacyjnego.
2. Terminowe wypłacanie dodatków aktywizacyjnych zgodnie z zapisem § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego.

3. Stosowanie właściwych procedur postępowania administracyjnego w przypadku złożenia kolejnego wniosku dotyczącego przyznanego wcześniej dodatku aktywizacyjnego.

Jednocześnie informuję, że na podstawie art. 113 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jednostka kontrolowana może w terminie 14 dni od dnia otrzymania zaleceń, uwag i wniosków, zgłosić do nich zastrzeżenia. Ponadto jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków. Zgodnie z art. 113 ust. 4 w/w ustawy – w przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków. Zgodnie z art. 113 ust. 5 w/w ustawy – w przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, z uwzględnieniem zmian wynikających z zastrzeżeń.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz przekazano Dyrektorowi Powiatowego Urzędu Pracy w Gorzowie Wlkp., drugi egzemplarz pozostaje w aktach Oddziału Rynku Pracy w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO
Grażyna Jelska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej